

MAATSCHAPPIJ

EEN ONGELUK IN - OF BUITEN HET
HOOFD

Stel je voor: je werkt als docent en onderzoeker aan een universiteit, publiceert, geeft lezingen, bent adviseur bij een vermogensfonds en bent actief als commissielid in een politieke partij. Je bent getrouwd met een man die in de Londense City werkt en een florerend bedrijf in vermogensbeheer bezit. Je reist over de wereld – van een conferentie in Slovenië via een vakantie in Cuba naar een afspraak met een makelaar in Zuid-Afrika, waar je man overweegt enkele landgoederen te kopen.

In deze wereld, waar succes de maat van alle dingen is, moet het van een enorme moed getuigen om dan openhartig te vertellen hoe het gebeurde dat je plots het gevoel kreeg dat een televisie-uitzending speciaal werd uitgezonden voor jou. Dat je plots zeker wist dat je in de gaten werd gehouden. Dat de mensen om je heen niet zomaar passanten, maar acteurs waren, in dienst van de geheime dienst. Dat zij dialogen ten tonele voerden die alleen voor jou waren bedoeld. Dat er overal geheime boodschappen voor jou te vinden waren, boodschappen die jij moest ontcijferen. Dat je steeds zekerder begon te weten dat jou taken werden opgedragen via versleutelde codes. Codes die te lezen waren op passerende auto's, in advertenties die op je beeldscherm verschenen, in details in de kleding van passanten. Dat

je al die verborgen boodschappen bent gaan samenvoegen. Tot je het begreep: je bent een strijder. Een eenzame strijder. En niemand die dat mocht weten. Je deelde je inzichten met niemand. Ze waren immers deel van een test. Je moest loyaal zijn aan je opdrachtgever. Je was een uitverkoren strijder. Voor een hoger doel.

Dit alles, en nog veel meer, is te lezen in het aangrijpende, openhartige en meeslepde waargebeurde verhaal van May-May Meijer, gepubliceerd in het boek *Missie Wereldvrede*. Hand in hand met de verteller, Meijer zelf, wandel je de psychiatrie in. Waar je gedwongen wordt pillen te slikken die – in jouw hoofd klopt het allemaal – misschien wel (zelf)moordpillen zijn. Je deelt met haar de geruststelling dat deze pil in elk geval geen (zelf)moordpil was, want je wordt 'gewoon' wakker in je ziekenhuisbed van de GGZ in Schiedam.

May-May Meijer dacht lange tijd dat haar leven was verwoest. Nu echter is zij bezig haar ervaringen in te zetten om andere mensen te helpen. Vandaar dit boek: zij hoopt dat zij ermee andere mensen kan bijstaan die net als zij psychosegevoelig zijn.

En het eerder genoemde hogere doel is niet verdwenen. Waar zij tijdens haar psychose streed voor wereldvrede, doet zij dat nog altijd. Intussen richtte Meijer een organisatie op, Peace SOS genaamd. Meijer houdt zich binnen deze organisatie samen met anderen bezig met het voorkomen van oorlogen en het oplossen ervan door middel van dialoog: het bezoeken van ambas-

sades, het steunen van lokale vredesorganisaties en het schrijven van opinie-artikelen. Meijer wordt gesteund door haar naasten en heeft een goede medicijnbalans gevonden waardoor zij weer kan deelnemen aan de maatschappij.

Eind goed al goed, lijkt het.

Toch blijf ik na het lezen van dit relaas rondlopen met vragen. Waar is het 'ongeluk in haar hoofd', zoals Meijer het zelf zo mooi verwoordt, precies begonnen? Mag ik deze vraag stellen – en ik stel deze niet aan haar, maar aan ons allen...? Waar zou zij, zouden wij, de oorzaken van psychose moeten zoeken? Meijer spreekt niet over oorzaken en gevolgen, en hoeft dat ook niet te doen, maar zij spreekt wel over 'mensen die lijden aan psychische kwetsbaarheid'. Is het vooral de *nature*-kant die wij moeten bekijken? Moeten wij het ongeluk werkelijk zoeken *in het hoofd*? Hoe zit het met de sociale factoren? Hoe gezond is een enorme hoeveelheid ambitie? Hoe gezond het continue presteren op topniveau? Wat doet een overvolle agenda vol targets en reisschema's met je (geestelijke) gezondheid? En waar komt die ambitie, komen die targets vandaan? Komen die eveneens uit het eigen hoofd, of komen die van elders? Wat is de rol van maatschappelijke druk? Van sociaal geconstrueerde normen?

Het zijn grote vragen die worden opgeroepen bij de lezing van dit persoonlijke maar tegelijk monumentale werk, en die niet worden beantwoord. Dat hoeft ook niet, en dat kan ook niet. De antwoorden op dit soort vragen moeten uit een andere hoek komen.

Uit breed interdisciplinair onderzoek naar de werking van de geest. Waarbij vele unieke verhalen, vele individuele getuigenissen, decennialang gespecialiseerd onderzoek naar genetische factoren, en een enorme hoeveelheid data, niet alleen over chemische stoffen en medicijnen, maar ook over sociale structuren en culturele waarden, met elkaar samengebracht moeten worden. Alleen daarmee kunnen we er ooit achter komen of dit een ongeluk was in haar hoofd, of een ongeluk dat zich toch ook voor een flink deel buiten haar hoofd situeerde.

Misschien benader ik het verhaal van Meijer te analytisch. Maar toch denk ik dat mijn vragen ook voor de receptie van dit boek van belang kunnen zijn. Want wellicht is dit boek niet alleen nuttig voor 'lotgenoten' van Meijer, voor mensen die net als zij bijzonder 'lijden aan psychische kwetsbaarheid'. Misschien zijn wij allen wel in meer of mindere mate psychisch kwetsbaar en is dit boek juist belangwekkend voor een breed begrip van de virulente krachten die werkzaam zijn in onze leefomgeving.

ANNEMARIE ESTOR

May-May MEIJER, *Missie Wereldvrede. Hoe psychosen mijn leven drastisch veranderden*, Paris Books, Bodegraven, 2018, 15 euro, ISBN 9789492883322 / 9789492883438.